

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Nyugodt ár: 15 krajczár.

Előfizetési csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére a a nyiltiltőre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábnos petitsor 5 kr. — Nagyobb és többesori hirdetések jutányosan eszközölhetők.

Bélyeg minden betáratásnál 30 kr.

NYILTÍTÓ GARMOND SOR: 20 kr.

B.-Gyarmat, ápril 9.

Gróf Szapáry megerendelési reform-javaslatára felett már a részletes vita folyik a képviselőház közigazgatási bizottságában. A vita — el kell ismernünk — teljesen higgadt, tárgyilagos, a pártok érdekei teljesen visszavonulni látszanak az országos érdek előtt, mely röviden kifejezve az, hogy az új megerendelés biztosítva a rendet, a jó közigazgatást, a magyar nemzet parlamentjében nyilatkozó törvényes nemzeti akaratainak pontos föltétel végrehajtását, de egyúttal biztosítva legyen az önkormányzat, a polgári szabadság, sőt hogy ezeknek garanciái szaporodást nyerjenek.

A szélsőbal az e reformjavaslat ellen országosan indítani próbált de siralmas fiaskót vallott agitációjában azt állítja, hogy a reform-kor csak a miniszteri omnipotencia megteremtésére való, hogy az egészséges önkormányzatnak s a polgári szabadságoknak megölője lesz. S ezentúl megsemmisíti azt a bástyát, melyen a múlt időkben az idegen elnyom és özönvízének legdühösebb hullámverése is megtörtött.

Természetes ez izgatásnak hatástalansága, mert már az eredeti javaslatból is kitetszik, hogy e vádak nem igazak, a bizottsági általános tárgyalás alatt tett kötelező miniszteri nyilatkozatok pedig, napnál világosabban czáfoltják azokat.

Szigoru új törvény fogja biztosítani a parlamenti választás szabadságát, tisztességét, s a visszaélések kérlelhetlen megtorlását, hogy így a képviselőház a maga egészében, a nemzet akaratának kétségtelen kifejezője legyen. A megyei közigazgatás tisztviselőit a miniszter nevezi ki, de ez nem omnipotencia, mert azt korlátozza a képviselőház előtti felelősség, a tisztviselői jogkörnek a szolgálati pragmatikában, s a fegyelmi törvényben pontos körülírása, s a tisztviselők esetleges önkényét lehetlenné teszi az önkormányzati testületek ellenőrzési joga s a közigazgatási bíróság, melynek első fórumában a megyei az önkormányzat választott közegei is részt vesznek. A tisztviselők választásának joga egy szép

jog, de az állami akarat végrehajtásának pontosságára nem biztosíték, ez a dilettans és részrehajló közigazgatás szabadságát jelenti és semmi egyebet, a polgároknak és a társadalomnak nem szabadságot és jogot biztosít, de önkényt és visszaélést teremt. A reform az önkormányzat hatás- és jogkörét úgy szabja meg, hogy ez saját helyi ügyeiben szabadabban mozoghat, az állami közveket ellenőrizi és sikeresen biztosan feleletre vonathassa. S azontúl megmarad a megye levelezési, politikai, vitatkozási s a törvénytelen miniszteri rendeletekkel szemben ellenállási joga.

Tehát a megye megmarad a régi „bástyának”, a tisztviselők államosítása daczára egy idegen elnyomás esetére, annak daczára, hogy ma már a nemzet egy ily erőlyre sokkal több más bástyákkal is rendelkezik: ilyen a parlament és a felelős kormány, a szabadságot, szabad gyülekezési egyesületi körvényezési jog, esküdtszék királyi eskü. Ha ezek nem lennének elégsek az önkényuralom bekövetkezésének megakadályozására, bizonynyal nem gátolhatnák meg a megyék sem, de ezek ellenállási hatályosságát elismerte a kormány, midőn reformjában meghagyta a megye sarkalatos főjogát: a törvénytelen rendeletek végrehajtásának megtagadhatását.

Ezt mint látja a közvélemény, s azért nincs hatása a szélsőbal mesterséges izgatásának.

Reményi Ede hangversenye Balassa-Gyarmaton.

Oh dalok, oh gyönyörű dalok,
Rajtok a lélek úgy elandalog,
S szebb hazába száll a képzelet.

Stb.

Hát bizony, mi türes tagadás, úgy jártam s ha szabad a t. közönség nevében is beszélnem, úgy jártunk Reményivel, mint Habakuk próféta az angyallal, hogy megragadott gallérunknál fogva s oly magasra emelt a föld fölé, a honnét nem láttuk sem az arany borjút, mely alatt a néptömegek térdelnek, sem az oroszlan-barlangot, melybe azon prófétákat dobják, kik a hamis bálványokat imádni nem akarják. Igen, igen, kedves atyámfiai az úrban, a „magyar Amphion”, a hegedűsök feje-

delme, valljuk meg az igazat, úgy elbájolt varázsjátékával, hogy egy-két órára megfeledkeztünk arról, hogy az európai civilizáció nagyon, de nagyon felre eső helyen, B.-Gyarmaton vagyunk, a hol csak az imént ért véget, hála Istennek, verontás nélkül, ama híres és furcsa „pique nique” háború, s a hol legközelebb tartotta fényes ünnepélyét egy helybeli elsőrangú pénzügyi tisztviselői nélkül a 19-ik század s a demokraczia nem csakély dícsőségére!

Hogy a dologra térjek, tehát: „nyelvek és fülek esend és figyelem”.

A hangverseny első számát, a „Nyárj álom” halhatatlan költojének Mendelssohnnek Concertója képezte. A szelid, lírai érzelmeket festő zenealkotást a nagy művész mély bensőséggel, légius pianissimóival kifejezés-teljesen adta elő. Varázsjátéka, mely szívből jött, szívhez szült, bizonyára mély megindulást keltett a hallgató közönség azon részében, melyben az érzelem világ, a mai kor egyoldalú értelem fejlesztése nevelése mellett nem maradt aesthetikailag műveletlen. Hogy tapsban nyilvánuló nagyobb hatást nem idézett elő, ez annak tulajdonítható, hogy a műben a laikus közönség ámulatát keltő technikai virtuozitás nincs meg. A hallgatóság csak a műsor 2-ik száma, „Chopin Nocturne”-jének mesteri előadása után kezdett belemelegedni s tetszésének s elragadtatásának tapsviharban csak akkor adott kifejezést, mikor a Delibes Leo élénk ritmusú s elbájoló „Sylvia” keringője utolsó akkordja elhangzott.

A hangverseny 3-ik számát Chopin Nocturne-jével, Paderewszky, Huber Károly és Weber Károly Mária műveinek előadásával Bodó Alajos fiatal zongoraművész töltötte ki. Még csak pályája kezdetén áll. Mindenesetre figyelemre méltó s szép reményekre jogosító tehetség. Vegye buzdítással a sok tapost, melylyel a hálás közönség kitüntette. Technikai készségének s értelmes előadásának kiváló jeleit tanúsította a Perpetuum mobile-ben, különösen pedig Liszt Ferencz XV. Rhapsódiájában, melynek nehézségeivel sikerrel megküzdött.

A műsor fénypontját kétségkívül Sarasate Playera (halász dal) és Zapateado (vargatánc) művei képezték, melyekben a mester teljes pompájában ragyogtatva virtuozitását s kifejezésteljes játéka után a közönség elragadtatása frenetikus tapsviharban tört ki.

Legnagyobb gyújtó hatást azonban, a mi természetes, a magyar népdalok idézték elő, melyeket a magyar művész utánozhatatlan eredeti felfogással s utóérhetlen genialitással játszott el bűvös hangszere. Paganini „Caprices” műve volt program szerint a nálunk csodaszámba menő, ritka híru élvezetet nyújtó hangverseny utolsó száma, melyet azonban közkíváncsra meg kellett toldania a par excellence

TÁRCZA.

Tollrajzok életemből.

Fajor Istvánról.

14

Ez a Glatz, egy ölnyi magas természetű, széles vállú német ember, engedélyt nyert a magyar történelmet mint magántanító, a két humaniora osztályban kivételképen magyarul adhatni elő, a mit ő minden különdíjazás nélkül azért tartott magára nézve előnyösnek, mert a tanári pályára készülvén, így magának ebben a szaktudományban nagyobb gyakorlatot remélt szerezhetni; modora és személysége azonban annyira nem tudta a hallgatók rokonszenvét lekötöni, hogy később kénytelen volt megkezdett praelectioniával felhagyni, mert a diákság előadásait folyvást ropogtató lármával zavarta, és nem volt neki egyéb neve, mint „a virslis”; — a miért is a mint a corifeusok érezték, hogy az ajtót kinyitni készül, és a mint az iskolából hazatérő ment, a 70—80 főnyi tanuló-sereg egyhangulag ezen sértő felkiáltásra tört ki: „warme Würst”, a mely insolentia aztán természetesen a jó embernek minden további kedvét elvette. Főhibája az volt, hogy nem bírta kellőleg a magyar nyelvet, s ezt a tanulók észrevéven, azonnal gúnyolós anyagául használták fel. Így például nevelésének tünt föl ezen névhajlítása: kikik kikinek eh.: kikik kikinek, s több ehhez hasonló szabálytalanság. Rokonszenves két alak volt az akkori iskolások közül a két Freyzeisen fiú (Ádám és Virgil), az utóbbi különösen szép piros egészséges gyerek, de aki rövid időn meghalt; míg az előbbi mint később állami lottó-igazgató, egy pár év előtt nyugalmába lépett, s közelebbi múltjában szintén elhunyt. Ugyanezen időben volt Selmezen a három derék Szilvay-bú (Sándor, Feri, Károly), továbbá a losonczvidéki két Szakall testvér (Tóni és Feri), a kik mind a ketten az iskolaépülettel átellenben lakó Helmerreich nevű péknél voltak ellátva, s Tóni már akkor primarius lévén, velem egy osztályba nem járt, Feri azonban ott ült rendszeren egyik padban a terem közepé táján, és mint csendes szolid jó fiú, magaviseletével a többieknek is péld-

dául szolgálhatott volna; nem úgy mint a sokkal élénkebb Pokorny Gusztó, meg Faltay Tóni (amaz losonczy ez szirákvidéki commilitók, a kik a nagyon divatba jött murázásoknak egy-egy fötényezője s valának, a mi különösen Faltaynak mint gyengébb complexióval bírónak sem daczára sem egészségre nem vált, mert ő, sajnos, a közreputatiónban annyira súlyodt, hogy az összes tanulósság előtt már csak a „busa” néven volt ismeretes. P. Gusztó azonban bárha mulatni szeretett is, még sem hanyagolta el tanulmányait, sem egy jobb nevelésű ifjúhoz méltatlan viselkedést nem tanúsított, — s a kiből férfi korában, mint köztudomású, nemcsak alaposan képzett mérnök, de Losoncz városának több éven keresztül derék polgármestere is vált. — Nem hoznám fel ezen mellékkörülményt, a mely Faltay Tóni boldogult egykori iskolatársam emléket oly kedvezőtlen világításba helyezte, ha nem volna egyszerűsággal módomban neki rögtön igazságot szolgáltatni annak megértesítésével, hogy ugyanő, midőn vele 1840-ben mint jurista Losonczon együtt tanultam, nemcsak hogy az előbbi éretlenebb korában követett nyomokat teljesen elhagyta, de bizvást mondhatom, hogy az összes jogásztársak közt sem volt náladul senki sem józanabb, sem szorgalmasabb, sem az illem és convenientia minden kívánalmainak megfelelőbb viseletű fiatal ember.

Gracza Kálmán, a ki később a szabadságharcban mint Bennek alezredesi ranggal adjutansa, a pisküi hídnál szenvedett hősi halált, — már akkor is becsülm való jellemű fiatalember és igénytelensége s vakarcs-termete daczára oly kemény legény volt, hogy a bármily keményhejú mogyorót a tenyerével törte rakásra az iskolai padokon, a ki pedig legénykedésből kezelt akart vele szorítani, hogy erejétől meggyőződjen, az rögtön jajgatva ügyekezett az ő vasmarkából, mely hasonló volt a harapfogóhoz, kiszabadulni. Szintén érdekes mozzanatot képezett a selmezi iskola azon két évi történetében az a tény, hogy az országos híru Benyovszky Péter pesti ügyvéd, Gyula fiát tanulás végett ide küldte, a ki Bolemanéknál volt ellátva, nevelőjével a már fennebb említettem Elefant Mihályval együtt. Benyovszky Péter úr maga is eljött évenként kétszer Selmeceire fiát meglátogatni, s akkor sok oklaira éreztette jótékony bőkezűségét.

Igy azonkívül, hogy a professorok mindenkinek juttatott valami becsesebb ajándékot, az alumneumban étkezéseket is „beneficiumban” vagyis reájok nézve vendégszerező bőséges ebédben részesíté, az ott lakó Szeberényi János superintendensnek pedig egy jól megrakott szekér szállította az üvegekbe huzott finom borokat és a konyha- és élelőstárnak szükséges holtli czikkeket. Végre nem lehet említés nélkül hagynom azon tragikus esetet, mely egy erdélyi kiváló család egyetlen gyermekének és a nemzetiség utolsó férfisarjának, a külsőjére nézve egy Adónist megillető alakú s lelki tulajdonaira nézve ép oly kedves és kiváló, már a legénykorig felszerdült Mensáros Lajosnak véletlen meghülés folytán bekövetkezett elhalálása az egész város legőszintébb részvétét kelté fel. Képzeltető pedig a szegény szülőknek (vagy talán csak özvegy édes anyjának) niobei fájdalma, valamint a derék Székely József, egy eredeti székel-vér (26—28) éves csinos és szelid módorú fiatal ember, mint az elhunyt Mentorának a bá-nata, aki úgy örködött szeretett növendéke fölött, mintha a saját édes fia lett volna, s a kiknek otthoni nyelvük kizárólag a magyar levén, társalgási tekintetben a városnak németnyelvű miveltebb osztályával szemben egyedül önmagukra valának utalva. A gazdag család a drága halottat szülőföldjére szállíttatá örök megpihenés végett.

A mi Selmecezt, mint Felső-Magyarország egyik európai híru bányászati szakiskolával bíró bányavárosát illeti, ennek lakossága akkor annyira teljesen tót és németnyelvű volt, hogy a tanulók sem beszéltek soha egymásközt másként, mint tótul; az itt töltött két évet tehát a korponai előző négy évhez hozzáadva, elgondolható, mennyire elsajátítam én ezt a nyelvet, melyet maig sem felejtettem el, jóllehet a 1836—7-ik évtől Personyban folytatott tanulmányaim idejében a tótanyelv használatát a magyar fiúk részéről egészen megszünt, annál erősebben volt azonban a már itt fanatizált pauszálavók által cultu-valva, a miről esetleg bővebben majd egy jövő tollrajzcyclusban fogok megemlékezni.

(Vége)

magyar „maestro”-nak zajos és tündető tetszés nyilvánulások közt eljátszván tűzrel, magyaros zamatokkal s fényes bravúrral több régi magyar dalt, ezek közt a hatvanas években híres „Repülj fecském” és „Ezt a kerek ördög járóm én” kezelték dalok.

Emelkedett hangulatban oszlott el a nagy és fényes közönség, a helybeli s közel és távolabbi vidéki értelmiség szinte java, mely egészen megtöltötte a vármegyeházi dísztermet, ünnepélyes csendben élvezve azon tisztá, nemes örömeiket, melyeknek forrása a művészet, s annak egyik ága a zene, az angyalok nyelve, az emberi érzelnek, szóval kimondhatatlan vágyak s remények legnagyobb festője, legdicsebb adománya az Istennek.

Zelenka János.

Reményi Ede Losoncra. Ma egy hete tartá nagy művész hazánkban, a helybeli dalárda szíves közreműködésével, hangversenyt Losoncra, hová aznap délután érkezve, rendkívül szívesen és fényes fogadtatásban részesült. Nagy számú küldöttség Török Zoltán polgármester uralmával, már a határban üdvözölte a művészt, kit mint a város díszpolgárát és vendégét a nemzeti szín lobogókkal feldíszített utcákon át, a város díszfogatán vittek a Bulyi János ur v. tanácsos és polgár által felajánlott kényelmes lakásra. A hangverseny helyeül szolgált a casino — kis kávéház, de mások közöttben igen czelszerű nagyterem, melynek minden zegzuga válogatott közönséggel s a tanuló ifjuság csoportjaival tölt meg. Siri csend uralgott az ünnepélyes arculatu hallgatóság között Reményi játéka, minden vonása alatt, s csak egy-egy darab végetérővel tört ki a visszafojtott lelekkel s a nagy tetszés nyilvánulása eleméntáris erővel. Nem részletezzük itt a műsort, sem a játékok, csupán azt jegyezzük meg, hogy Reményi Ede legrégibb barátai egyhangú nyilatkozata szerint ő ma még szebben, tökéletesebben s költőiesebben hegedűt, mint annakelőtte; senki nála az érzéseket hegedűn megkapóbban kifejezni nem képes. Szép precizió és arnyalással énekeltek derek karmagya Thaisz Lajos vezénylete alatt 3 darabot a losonci dalárda is, Bodó Alajos zongora-művész pedig, — Reményi kísérője, 5 solo piéce művészi előadásával gyönyörködtette a közönséget, melynek e hangverseny bizonyára egyik legszebb emléke marad örökké. Olyan volt az, mint egy tündéres álom, melyet egész teljességében ebben élünk át. Előadás után közel kétszáz hölgy és ur vonult a Vigadó termeibe, hogy együtt költse el vacsoráját a szeretve tisztelt művésszel. E hangverseny rendezése által Losonczváros és vidéke irányában érdemeket szerzett a losonci színműpártoló egyesület, különösen annak ötös rendezőbizottsága, élén a minden szép, jó és nemes ügyért lelkesedő s buzgón fáradozó Kovács Ferencz kir. közigazgató urral. A hangversenyen ott láttuk gr. Gyürky Ábrahám és Beniczky Árpád orsz. képviselőinket is.

Reményi Ede hangversenyéről, Losonczról vetítettük még a következő levelet: „Öröm nap viradt fel a losonci polgárokra és lakosokra, mely Reményi Ede, mint a város legnevezetesebb polgárát, saját városában szerencsés lehetett üdvözölni, s hogy tisztelgetések szeretetének és ragaszkodásának jelet adhassa. Április 5-kén a délutáni órákban 20 fogatnál több sietett a polgárok és lakosok értelmiségével a város határán üdvözölni a művészt. A hosszú kocsis sor a polgármester vezetése mellett vitte a művészt Bulyi János ur vendégszerető házához, ki különben is mind-nem ügynek buzgó pártolója és barátja. A hangversenyen óriási közönség volt jelen, s az órátiókból, tetszés nyilvánításokból és tapsriharból bőven kijutott a világművésznek, s azt hisszük megelégedve távozott el körünkől, mint a losonci lakosság is feledhetlenül fog megemlékezni ezen művészi nagyszerű elvezetés estélyéről, melyben a művész által 1891-dik év április 5-kén részesült.

Pettyko Imre.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(Április 4-én.)

Az ülésen gr. Degenfeld Lajos főispán úr ömeltósága elnökölt; a választott bizottsági tagok közül jelen voltak: Balás Antal, Laszkary Gyula, Mocskary Ödön, Posztolczy Iván és Szontagh Pál urak.

Az alispáni jelentés tudomásul vétele után többrendbeli magánügy és panasz tárgyalatott le.

Homor István volt gácsi körjegyző panaszát a gács-járási szolgabírák ellen — Homor István közbevetett felebbezése folytán a nm. m. kir. belügyminiszter is alap-talannak találta s az iratokat leküldi. Erről a telek értesítetnek. Ezen rendelet alkalmából a belügyminiszter kimondja azon elvi jelentőségű határozatot, hogy a fő-jegyző a közigazgatási bizottsági üléseken a fő- vagy az alispán akadályoztatása esetén csak akkor elnökölhet, ha erre a miniszter által külön felhatalmaztatik. Ezen elv kimondása egyebeként téves information alapszik, mert Nógrádban a főjegyzőnek gr. Degenfeld főispánja alatt nemis volt alkalma elnökölni, mivel gr. Degenfeld főispán úr ömeltósága eddig — egy ülést kivéve, — minden ülésen jelen volt.

A sziraki izz. anyakönyvvezetési csoportnak a belső kikebelezett és a b.-gyarmati anyakönyvvezetőséghez csatolt berzei ellen még többrendbeli követelése állván fenn, ezen követelések behajtása elrendeltetett.

Vereszki János eselődnyben beadott felebbezése elutasítottatott.

Nősítési ügyek.

Kivétel nélküli engedély iránt benyújtott kérvények a honvédelmi miniszterhez pártolólak felterjesztetni határoztatnak: Iacso András tosonczai lakos János fia részére, Kelemen Szanis Mihály zelenei l. Mihály fia r., Lőrincsik Jánosné sz. Antalik Mária kálnói lakosnak első férjétől származó Magyar Márton nevű fia r., Sándor István markházi-pusztai l. János fia r., Chlpos Ádám paljov madacska l. János fia r., Özv. Zsigó Ádámú gács-

falusi l. Pál fia r., Uferla Antal kis-tugari l. Andras fia r., Martinszky Máté kis-tugari l. Máté fia r., Özv. Keresztur Mihályné gácsfalusi l. János fia r., Halyas Pál maskovai l. János és Pál iker fia r., Szeguer Jánosné berkenyei l. első férjétől származott Lomich János fia r., Korács György kazári lakos József fia r., Tósser Györgyné kazári l. János fia részére.

Urda Csepko György málnapataki lakosnak engedélyre szüksége nem lévén, kérvénye visszautasítottat.

Árványok.

A lefolyt évnegyedben a gyámoltak száma 12,271 volt, a gondnokoltaké 293. A beadványok száma a múlt évi 1422 hátralekkel 6150, melyből elfutottatott 4318, eszerint hátralek 2126 darab. A hátralek a kevés számú munkaerőben leli indokát. A gyámmentárban kezelt pénz és pénzérték összege: 802,679 frt 40 kr. A készpénz: 462,000 frt. A tartalék alap: 19,970 frt. A jelentés tudomásul vétetik.

Tanügy.

A vallás és közoktatási miniszter elrendelte, hogy az állami és államilag segélyezett községi iskolák számadásai a tanév eltelté után legkésőbb egy hónapra terjesztessenek fel.

Rendeleletileg kimondta továbbá a miniszter azt is, hogy a tnnitő választások alkalmával a kiküldött választási elnökök szavazattal nem bírnak.

A tanítóképzést bíró bizottságba megválasztattak: Balás Antal és Laszkary Gyula urak.

Adóügy.

Az ülésen az új pénzügyigazgató: Jahlanczy Miklós referált. Jelentése szerint a föld, ház I. II. és IV. kerületi adók kívannak vetve. A bányaadó és a III. kerületi adó e hóban lesznek tárgyalva. A múlt évi hátralek és a negyedévi kivétel kitett egyenes adóban összesen 780,000 frtot, erre az első évnegyedben befolyt 155,000 frt, hátralek 625,000 frt. Ugy az egyenes, mint a közvetett adóknál az eredmény összehasonlítva a múlt évvel, valamivel jobb mint a tavali.

Börtönügy.

A b.-gyarmati kerületi fogházban március havában a fegyenczek száma volt 250, kik közül 18 nő. Keresményök 430 frt 50 kr., melyből az államé 293 frt 27 kr., a fegyenczeké 137 frt 23 kr.

Az egészségügyi és ügyi jelentések után végül Balás Antal szólott fel a gyümölcstermelés érdekében. Tudvalevő, hogy sok szőlőterület maradt parlagon a filoxera pusztításai folytán, ezen területeknek gyümölcs-fákkal leendő beültetését kívánja a felszólaló, de egy-szersmind oly irányú gondoskodást is, hogy ezen beültetett területek — ugy mint azelőtt a szőlők, — felügyelet és őrzés által biztosítsanak. A felszólaló ezen indítványát írásban is be fogja adni s érdemben akkor lesz tárgyalva.

Az ülés alig másfél órai tartam után befejeztetett.

Komárom városi és megyei ipar- és gazdasági kiállítás. Vették a következő felhívást.

A Komárom városi ipartestület felbuzdulva az utóbbi években az ország számos vidékén rendezett ipar- és gazdasági kiállítások sikerén, a „Komárommegyei gazdasági egyesület” és a „Tata-Tóvárosi ipartestület” közreműködése, valamint Komáromvármegye és Komárom szab. kir. város törvényhatóságának támogatása mellett — egy „Komárom városi és megyei ipar- és gazdasági kiállítás” rendezését határozta el.

Es bár e kiállítás első sorban Komárom város és megye ipari és gazdasági haladását, fejlettségét kívánja is bemutatni, szívesen fogad a kiállít. bizotts. az ország bármely részéből is kisebbfajta gazdasági-gépeket, a gazdasági szőlőművelés, kertészet és kisipar könnyebb és czelszerűbb üzésére alkalmas eszközöket, szerszámokat és kézi erővel működő kisebb gépeket, s főleg oly gyári és kézműipari készítményeket, melyek városunk és megyénk területén nem állíthatnak elő. Nem zárja ki a bizotts. az iparossegédek és tanoncok munkálatait sem, s különös figyelmet fordít a női kézimunkára, háztartási czikkekre és a házi iparnak a megye területén művelt összes ágaira.

Midőn pedig a kiállít. bizotts. e kiállítás megtartását elhatározta, tette ezt azon meggyőződésben, hogy úgy Komárom városa, mint a megye érdekelt közönsége lelkesedéssel fogadja ez eszmet és buzgalomával, jóindulatával lehetővé teszi annak kivételét, lehetővé teszi a sikert, mely jómagunk, Komárom város és megye javára, becsületére szolgál.

Ep e végből a legnagyobb tisztelettel és bizalom-mal fordul a kiállít. bizotts. Komárom város és megye t. iparosaihoz, mezőgazdáihoz, valamint mindazokhoz, kik női kézimunkával, háztartási czikke előállításával, avagy házi iparral foglalkoznak, hogy e kiállításán résztvegyenek, s kiállított terményeik, ügyes, izléses és gyakorlati munkálataik által a magyar ipar és mezőgazdasági haladását is tanúsítva, e kiállítás sikerét előmozdítsák, biztossítsák. A kiállítás augusztus 1-én veszi kezdetét és tart szeptember 1-ig.

Málnapatak, április 8.

Tekintetes szerkesztő úr!

Örömmel ragadom meg a tollat, hogy egyes engedelmével s becses lapja útján, felső lipoly völgyétől tavollakó barátainkat arról értesítsem, hogy élünk s mozogni kezdünk. Mozogni kezdünk, mert a nagy irgalom Istén melegítő s eltető napja feloldott azon vesztésgár alól, mely alá minket évenként kétszer két-két hónapra „Nógrád a közügyért” — romlásunkra a fenék vesztett sárral egyesülve, vetni szokott.

Isten csodája, hogy még áll hazánk! Így kiált fel, hazája romlása feletti bánatában, a költő. S valóban Isten csodája az is, hogy a megállt hazában, még élünk mi. Mert midőn minden évből egy-egy harmad elvetetik, mennyivel rövidebb életűeknek kell lennünk azoknál, kik

jó utakkal bírnak, tespedésre karhozatva mincseink, sőt — kiknek jölete elmozdításához — csak 30 évvel visszamenőleg is, ezrekre menő átladoval járulunk? Boldog Isten! Mi kik 3 kilométernyi utat 5 óra alatt — drága pénzen fogadott vonatokkal — tehetünk meg csak, mi tehetünk utat azert, hogy út helyett sártengerünk legyen. S meg csodálkozunk vármegyehatóságunk, hogy korcsosodik népünk? s közegészségügyi bizottságot küld ki, annak kipuhatolására, miért korcsosodik? Hiszen ha, — bár leg-mélyebb fájdalommal — eltekintünk attól, hogy járhatatlan utak miatt nem közeledhetvén, nem nyelődhetik, hogy eljen és növekedjen, midőn életének egy harmada a sárbafulás elleni harcban áll? Adassék meg csak nekünk, mint jogosan, de sajnos sok év óta hasztalanul követelünk is, a jó út, s nem lesz panasz népünk korcsosodása és hon-polgári köteleseink elhanyagolása miatt.

Igen, a jó út sokat, talán mindent eszközölhet. Mennyit veszítünk mi, edes hazánkat érdeklődő mozgalmak tanulságából, mert e mozgalmak gyújtóitja nem mehetünk el? A közigazgatás szervezése feletti tanácskozások, a gazdasági egyeteli, ipartestületi gyűlések, s számos — a közjót érdeklő — tárgyalások, hozzáférhetetlenek nekünk. A március 15-iki — nemzeti szellemet ébresztő — ünnepélyek, csak képzeltetnek számunkra, nem vehetvén azokban részt. Mert a megelhetes súlyos gondjai nem engednek, a pusztá utazásra 4—5 napot elvesztgedni. Elvezet-ről, egy Reményi estélyen való résztevéseiről meg epen álmodnunk sem szabad. Lám mi másoknak önként jön, mi azt nem is álmodhatjuk. Reményi hegedűt, Balassa-Gyarmaton a muzeum társaság javára, S-Tarjánban egy létesítendő kisedővoda javára. Vajjon a mi kisedővodaunk mincse e elhegedülve? vajjon nem e csak muzeumi tárgy már ma? Mi nem tudjuk. Allapotaink között nagy sor, hogy azt tudjuk, hogy élünk.

Kuchinka Géza.

Hírek és különfélek.

Gróf Zichy Ferencz kir. főtárnokmester s családi senior úr ö nagymelletsága Götz és Fiumeből jövet, hol fiait és unokáit látogatta meg, f. április 6-án B.-Gyarmaton át senior. uradalma székhelyére, Zselybe, érkezett dr. Steinmeyer János jószágigazgató úr kíséretében. Másnap ő exoja B.-Gyarmatra jött be s itt látogatást tett az alispán úr és több magasabb rangú tisztviselővel, kiket a következő napra vendégeül hívott meg zselyi kastélyába. A megyeházában értesültek ő exoja jöveteléről, s mint az ország zászlós urát díszörség várta és fogadta őt. Csütörtökön ismét városunkban időzött a kegyes gróf úr, szombaton reggel pedig Budapestre utazott. Mint rendszeren mindig, úgy ezuttali itt időzése is a senior úrnak több nevezetes ügy elintézésével áll kapcsolatban, legnevezetesebb ezek között a B.-Gyarmat jövőjére oly fontos kihatású kérdés, az ugynevezett rendezett tanácsu várossá leendő átalakítás terve, melyet a f. április 1-én tartott képviselőtestületi közgyűlés most már sürgősen napirendre tűzött, miként azt a közgyűlésről hozott multheti tudósításunkban is megírtuk. Buzgó váosbíráink Reményi Károly megragadta tehát a kedvező jó alkal-mat, s csütörtökön részletes előterjesztést tett ez ügyről Zselyben a senior úr ő exoja B.-Gyarmat első virilistája előtt, akitől természetesen, hogy igen sok függ. A kegyes senior úr pedig mert ugy a multhban, mint jelenleg is szíven viseli B.-Gyarmat boldogulása és haladása érdekeit: határozottan kijelenté városbíráinknak, hogy teljesen osztja az átalakítást czélzó tervet, s azt részéről mindenképp támogatni kész. Kell-e ennél szebb és követelése meltebb példát?

Reményi Ede a zárdában. Szép vonást jegyezhetünk fel a művészről, s különösen örvendünk, hogy az arra vonatkozó történet színhelye B.-Gyarmat. Ugyanis itteni hangversenye napján értesere esett Reményinek, miszerint a leánynevelést oly buzgón teljesítő ugynevezett „Paulai szent Vincze leányai” apácáink szinten óhajtanák őt meghallani, de rendi szabályaik nem engedik, hogy n. nyilvános hangversenyben részt vegyenek. Ezt hallva Reményi, legott önkényt elhatározá, hogy bemegy tehát ő a zárdába s szívesen játszik e művelt lelkű magyar tanítólányok előtt. Kik maguk is oly ádós hivatást teljesítenek. És ugy lőn. Pár órával a nyilvános hangverseny előtt, Reményi megjelent a zárdában, hol a főnökné ut. Bagossy Ambrosia ő nga az elfogadó szobába gyjté többi társnőt is: Reményi pedig, kit a zárdába csak néhány rokona kísért be, a szoba közepén egy kemény székre, (noha zsöllyével kiálták meg), foglalt helyet s pár percznyi önmagába melyedés után, egyházi stíly két igen szép darabot s befejezésül magyar népdalokat hegedült zongrakísérettel nélkül. Festő eseményre lett volna méltó ez az egész jelenet. A főnökné pedig és zárdabeli nővérei, a gyönyörű zene hatásától szohoz is alig jutva, köszöntek meg és halálkodtak a művésznek e nemes tetteért.

Eljegyzés. Podhorszky Pál szarvasgedei földbir-tokos s megyebizottsági tag eljegyezte öv. ölah Józsefné szul. Radecky Berta urhölgyet.

Esküvő. Weisz Sámuel b.-gyarmati birtokos ked-ves és szép leányának, Weisz Eszti kisasszonynak eskü-vője Schlezinger Gábor szécsényi kereskedővel, április 8-án ment végbe. Az esküvőt fényes estebéd követte, melyen a Weisz család derek tagjai kívül a család több tisztelője, sőt, ami a ritkább esetek közé tartozik: Deutsch József főrabbi is jelen volt.

Zubovics Fedor honvéd huszárs százados szar-as-földi torpedó és sport bravúrral világszerte ismeretes gentelman, — ki jelenleg a váci püspöki uradalomhoz tartozó Migazzy-várban lakik — Jakoberics József kir. törvényszebi bírónak, kiből régi szoros baráti kötelek fűti, a f. hó 10-én 200 frt adományt küldött oly erehől, hogy abból 50 frt Veresce községének, a községi atyjárság által felhasználando bármilyen jótékony célra; 150 forintot

Egyetlen kísérlet mindenkít meg fog győzni, hogy a

Zacherlin

csakugyan a legkötönyebb szer minden rovar ellen,

minthogy — mint semmi más szer — csodálatos erővel és gyorsasággal mindenféle rovar elpusztít, úgy hogy annak nyoma sem marad! — Legalkalmasabban úgy használhatni, ha a Zacherlin-féle szórótokból hintik szét.

A Zacherlint semmi esetre sem szabad közönséges rovarporral összetévesztetni, mert Zacherlin egy sajátos különlegesség, mely sehol és sohasem kapható másképen, mint

Zacherl J. névvel ellátott lepecsételt üvegekben,

aki tehát Zacherlint kér és valami rovarport papírzacskóban vagy dobozban elfogad, az bizonyára mindenkor rá van szedve. Valódi minőségben kaphatók:

B.-Gyarmaton: Felsenburg Teodor
Feledi Ignác
Benkő József
Bachár Gyula

B.-Gyarmaton: Hummer Mihály
Ušervenyák György
Ebenfihér Lajos
Winter Armin.

Ipolyságon: Dombó Károly.
Szécsényben: Popovics János
Deutsch Sándor
Slesinger Salamon.

Uzlethelyiség változtatás!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, miszerint a Kiskereszt-utczában lévő

kocsigyártó- és kárptos-üzletemet

a katolikus templom-utczában lévő Verebes-féle házába tettem át.

A n. é. közönség becses partfogását kérem. — B.-Gyarmat, 1891. évi március 28-án.

Mély tisztelettel

MÜLLER LÁSZLÓ,

kocsigyártó és kárptos.

3-3

Bármily állásu, széleskörű ismerettségrel bíró **megbízható személyek,** kik igen előnyösen ismert

SORSJEGY-TÁRSASÁGOK

létrehozásához

tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövődelmet nyerveknek. — Ajánlatok intézendők a Magyar Államias Takarékpénztár részvénytársasághoz Budapestben.

SCHLICK-féle VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR

részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és iroda: VI. Kálvária-út 1696—99. szám.

Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkesztű

gőz- és járgány-eséplékészületeit

és számos első díjakkal kitüntetett

szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasú ekéit

és szabadalmazott

mélyítő ekéit,

eredeti Schlick és Vidats-féle

egyvasú ekéit,

talajmivelő eszközeit, boronált és

rögtörő hengereit,

valamint SCHLICK-féle szabadalmazott

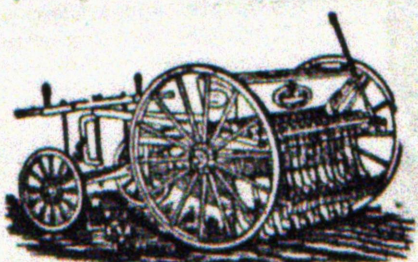
„Haladás” sorbavető gépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (Backer és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és daráló, szabad. Jókay-féle „Hungaria” daráló gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalmok berendezések. Eredeti amerikai kéveköti és marokrakó aratógépek és fűkasztógépek, szállítható mezői vasutak stb.

Legjutányosabb árak.

Előnyös üzleti feltételek.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 7-21

Cs. és kir. szab.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Intéző báró Podmaniczky Frigyes.

Balassa-Gyarmati főképviselet: **Feledi L.-nál.**

Biztosítási alap 28,851.495 forint.

A társulat biztosít:

a) Tűzkár ellen mérsékelt díjtételek mellett 20% engedménnyel.

b) Jégkár ellen igen előnyös feltételek mellett.

c) Az ember életére különféle módok szerint.

d) Baleset ellen, mint a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság képviselője.

Bővebb felvilágosítást ad:

A cs. és kir. szab.

Adriai Biztosító Társulat

főigazgatója B.-Gyarmaton.

Feledi
főigazgató.

Vajda
titkár.

3-24

XX

Az ipolyság-balassa-gyarmati helyiérdekű vasút építési vállalata elad:

gőzpálya-sínek és gőzpálya-kocsikat,

mely utóbbiak különösen bányászatra is alkalmasak.

Felvilágosítást nyerhetni:

Balassa-Gyarmaton, szűgyi-utca 585., a vállalati irodában,
vagy Budapest Andrásy-út 46.

1-3

XX